

Elering AS
gaasi ülekandevõrgu liitumistasu ja tarbimis- ning tootmistingimuste muutmise tasu
arvestamise meetoodika

Maagaasiseaduse (edaspidi: MGS) § 20 lg 3 alusel arvutab liitumistasu suuruse võrguettevõtja, lähtudes liitumistasu arvestamise meetoodikast. MGS § 20 lõike 3¹ kohaselt peab võrguettevõtja kooskõlastama liitumistasu arvestamise meetoodika (edaspidi: Meetoodika) Konkurentsiametiga.

Meetoodikas kasutatakse mõisteid õigusaktides ja „Elering AS gaasi ülekandevõrguga liitumise tingimustes“ (edaspidi: Liitumistingimused) toodud tähenduses, kui Meetoodikast ei tulene teisiti.

1. Üldosa

1.1 Lähtuvalt MGS § 20 lg 1 on võrguettevõtjal õigus võtta võrguga liitujalt põhjendatud liitumistasu. MGS § 20 lg 5 järgi on võib võrguettevõtja võtta põhjendatud tasu gaasitarbimise tehniliste tingimuste muutmise eest, mis toimub tarbija või teise gaasiettevõtja algatusel.

1.2 Meetoodika on välja töötatud Elering AS (edaspidi: Võrguettevõtja) poolt võetava liitumistasu arvutamiseks tarbimis- või tootmissuunalisel liitumisel Võrguettevõtja tegevuspiirkonnas asuva gaasivõrguga ning tasu arvutamiseks gaasitarbimise tehniliste tingimuste muutmisel (edaspidi ühiselt: Liitumistasu).

1.3 Võrguga ühendamise eest võetav liitumistasu või tarbimis- või tootmistingimuste muutmise eest võetav tasu koosneb järgmistest komponentidest:

- 1.3.1 liitumisvõimsuse tagamiseks projekteeritavate ning ehitatavate gaasipaigaldise rajamise kulu (edaspidi: ehitustööde ja seonduvate tööde maksumus);
- 1.3.2 liitumistaotluse alusel koostatava liitumispakkumise koostamise, väljastamise ning allkirjastamise korraldamise kulu (edaspidi: menetlustasu);
- 1.3.3 sõlmitud liitumislepingu järgsete toimingute korraldamise kulu (edaspidi: toimingutasu).

1.4 Liitumistasusse ei lülitata investeeringuid, mida võrguettevõtja teostaks võrgu arendamiseks ka juhul, kui võrguga ei liituks uusi tarbijaid. Eelnimetatud kulud finantseeritakse Võrguettevõtja poolt.

1.5 Uue liitumise väljaehitamisel lähtutakse optimaalsest võrgu konfiguratsioonist, heast inseneritavast ja efektiivseimast lahendusest turuosaliste jaoks.

1.6 Liitumiseks kavandatavate investeeringute maksumused põhinevad turuhindadel.

1.7 Liitumistasu hulka arvatakse kõik uue tarbimis- või tootmisvõimsuse ühendamiseks või olemasolevate tarbimis- või tootmistingimuste muutmiseks vajalikud ning põhjendatud kulud sh uute gaasipaigaldiste ehitamise ja olemasolevate gaasipaigaldiste ümberehitamise kulud, keskkonnanõuete ning kvaliteedi- ja ohutusnõuete täitmiseks tehtud kulud.

1.8 Liitumistasu komponentide maksumus kujuneb järgmiselt:

- 1.8.1 ehitustööde ja seonduvate tööde maksumus sisaldab tarbimis- või tootmisvõimsuse ühendamiseks või olemasolevate tarbimis- või tootmistingimuste muutmiseks vajalikke ning põhjendatud kulusid, muuhulgas järgmiseid uute gaasipaigaldiste ehitamise ja olemasolevate gaasipaigaldiste ümberehitamisega seotud, keskkonnanõuete ning kvaliteedi- ja ohutusnõuete täitmiseks tehtud otseseid kulusid ning keskmistel kuludel põhinevaid kulusid, mis muuhulgas sisaldab:
 - 1.8.1.1 uuringute kooskõlastustega (sh planeeringute koostamise ja kooskõlastamisega) ja ehitusloa ja/või projekteerimistingimuste hankimisega seotud kulud;
 - 1.8.1.2 liitumise tehnilise lahenduse dokumentatsiooni koostamine;
 - 1.8.1.3 gaasijaotusjaama territooriumi, liitumistorustiku trassi ja/või gaasitrassi kasutusse saamisega seotud kulud, sealhulgas maakasutusõiguse vormistamise kulud (notaritasu, riigilõiv, maa ostmise korral maa ostuhind jne), puude mahavõtmise ja äraveo kulud trassi/territooriumi ettevalmistamisel jne;
 - 1.8.1.4 gaasiseadmete ja materjalide maksumused ning ehituse, montaaži ja seadistamise kulud;
 - 1.8.1.5 projektdokumentatsiooni (hankedokumentatsioon, ehitusprojekt, tööprojekt, teostusjoonised, eksploatatsiooni dokumendid jms) maksumus ning selle koostamise kulud;
 - 1.8.1.6 hanke läbiviimisega seotud kulud ning selle läbiviimise maksumus;
 - 1.8.1.7 liitumisega seotud vajalikud ümberehitused Võrguettevõtja gaasipaigaldistes;
 - 1.8.1.8 muud põhjendatud otsesed konkreetse liitumisega seotud kulud (sh pinnaseuuringute, omanikujärelevalve, nõuetekohasuse kontrolliga seotud kulud jm).
 - 1.8.2 menetlustasu sisaldab keskmiste kulude alusel arvestatud kulutusi liituja liitumistaotluse vastuvõtmiseks, läbivaatamiseks, andmete kontrollimiseks ja täpsustamiseks, liituja konsulteerimiseks, liitumislepingu pakkumise väljastamiseks vajalike arvutuste tegemiseks ning skeemide koostamiseks, liitumistasu kalkulatsiooniks ning liitumislepingu koostamiseks, väljastamiseks ja allkirjastamiseks;
 - 1.8.3 toimingutasu sisaldab keskmiste kulude alusel arvestatud Võrguettevõtja kulusid liitujate konsulteerimisele, liituja tehnilise projekti läbivaatamisele, liituja gaasipaigaldise esmase gaasivoo avamisele, nõuetekohasele võrguga ühendamisele sh kliendi gaasipaigaldise liite tegemisele süsteemihalduri torustikuga ja võrgulepingu koostamiseks väljastamiseks ja allkirjastamiseks ning muudele vajalikele toimingutele. Tootmissuunalisel liitumisel sisaldab toimingutasu täiendavalt kulusid liitujale kuuluva gaasi mõõtesüsteemi ja gaasi tootmisvahenditele ülevaatusel ning katse- ja kalibreerimistoimingutel osalemisele ning gaasipaigaldise andmemahutude ja juhtimisseadmete funktsionaalsuse katsetustele.
- 1.9 Liitumistasu tasutakse järgmiselt:
- 1.9.1 ehitustööde ja seonduvate tööde maksumus tasutakse Võrguettevõtjale vastavalt Liitumistingimustes sätestatule;
 - 1.9.2 menetlustasu tasutakse liitumistaotluse esitamisel ning selle suurus sõltub esitatud taotluse liigist. Võrguettevõtja eristab kahte liiki taotlusi:
 - 1.9.2.1 liitumine tarbimissuunalise võimsusega;
 - 1.9.2.2 liitumine tootmissuunalise võimsusega.
 - 1.9.3 Toimingutasu tasutakse liitumistasu teise ja kolmanda osamaksega vastavalt Võrguettevõtja poolt erinevates liitumisetappides läbiviidavate toimingute

- mahust. Toimingutasu suurus on diferentseeritud liitumise rajamisega kaasnevate toimingute mahu alusel kahte liiki:
- 1.9.3.1 liitumine tarbimissuunalise võimsusega;
 - 1.9.3.2 liitumine tootmissuunalise võimsusega.

2 Põhimõtted samaaegsetel liitumistel ja/või Võrguettevõtja arenduskohustuse täitmisel

- 2.1 Kui Võrguettevõtja muudab liitumisega seoses omal initsiatiivil arenduskohustuse täitmiseks või teiste liitujate liitmiseks gaasipaigaldiste läbilaskevõimet või seadmete tehnilisi parameetreid ületades liituja valitud parameetrite suurusi, siis sellest tulenevat kallinemist liituja poolt tasumisele kuuluvasse liitumistasusse ei arvestata.
- 2.2 Juhul, kui kahe või enama liituja samaaegsel liitumisel sisalduvad kõigi liitujate liitumistasu kalkulatsioonid võrgutugevduskulud, jagatakse võrgutugevduskulud liitujate vahel proportsionaalselt käesolevas punktis sätestatud korras ja tingimustel.
 - 2.2.1 Võrgutugevduskulude all peetakse silmas kulusid gaasitorustikele, mis on vajalikud liituja poolt soovitava gaasi transportimiseks liitumispunktini või liitumispunktist olemasoleva ülekandevõrguni või selle läbilaskevõime suurendamiseks, kuid ei ole seotud gaasijaotusjaama ehitusega. Võrgutugevduskulude määramiseks vajalike võrguarvutuste tegemisel võetakse arvesse need ülekandevõrguga liitumiseks esitatud liitumistaotlused, mis on esitatud mitte hiljem kui liituja enda liitumistaotlus.
 - 2.2.2 Samaaegse liitumise all peetakse silmas olukorda, kus liitumislepingu pakkumise esitamisel selgub, et liituja liitumiseks on vaja kasutada juba eelnevalt teiste liitujate pooleli olevates liitumisprotsessides valmis ehitatavaid või planeeritavaid võrgutugevdusi. Käesoleva alapunkti mõistes loetakse pooleliolevaks liitumisprotsessiks liitumist kuni kõigi järgmiste tingimuste täitmiseni:
 - 2.2.2.1 Võrgutugevduskulu objektiks olev gaasitorustik on valmis ehitatud ning gaasivoog on avatud;
 - 2.2.2.2 Eelnev liituja on tasunud liitumistasu kolmanda osamakse.
 - 2.2.3 Võrgutugevduskulude proportsionaalne jagamine ja tasumine toimub järgmiste põhimõtete alusel:
 - 2.2.3.1 Võrgutugevduskuludest kuulub igale samaaegselt liitujale tasumiseks osa, mille moodustab tema liitumislepingu järgse tootmis- või tarbimisvõimsus kogu samaaegselt liituvate tootjate või tarbijate liitumislepingute järgsest võimsusest;
 - 2.2.3.2 Samaaegsetel liitujatel tuleb ühiste võrgutugevduste eest tasuda kõigil 100%. Võrgutugevduskulud tasaarvestatakse pärast iga osamakse täielikku tasumist kõikide liitujate poolt ning tagastatakse liitujatele vastavalt eelmisel alapunktis toodud proportsionaalsusele;
 - 2.2.3.3 Juhul, kui mõni samaaegne liituja jätab liitumistasu põhjendamatult tasumata, siis liidetakse tasumata jäänud võrgutugevduskulude osa proportsionaalselt teiste samaaegselt liitujate liitumistasu hulka nende liitujate poolt kandmisele kuuluvate võrgutugevduskulude osas.
 - 2.2.3.4 Kui samaaegsetest liitujatest on esimese liituja poolt järgmise liituja osamakse arve koostamise hetkeks tasunud 100% võrgutugevduskuludest, tasub järgmine liituja ainult punktis 2.2.3.1 sätestatud osa.

2.2.4 Võrgutugevduskulude koosseisu, mahu ning proportsionaalse arvestamise üle otsustab Võrguettevõtja ning viimase otsus on liitujale siduv. Liituja vastaval soovil esitab Võrguettevõtja liitujale otsuse koos kirjalike põhjendustega.

2.3 Võrguettevõtja kontrollib liitumislepingu pakkumise kalkulatsioonis sisalduvate tööde hulka ja liitumistasu suurust kas enne:

2.3.1 Võrgutugevduste ja/või liitumispunkti(de) ehitus-projekteerimise esimese hanke välja kuulutamist;

või

2.3.2 Liitumistasu teise osamakse arve koostamist.

2.4 Kui Võrguettevõtja leiab, et liitumistasu kalkulatsioon on oluliselt muutunud, teeb Võrguettevõtja liitujale ettepaneku liitumislepingu muutmiseks.